

Examen HAVO

2016

tijdvak 1
vrijdag 27 mei
9.00 - 11.30 uur

Fries

Bij dit examen hoort een bijlage.

Dit examen bestaat uit 37 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 46 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd.

Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.

Tekst 1 Boeveferhalen fan de strjitte

- 1p 1 Hokker funksje hat alinea 1?
A it fertellen fan in anekdoate
B it yntrodusearjen fan in saakkundige
C it jaan fan in gearfetting foarôf
D it stellen fan de sintrale fraach
- 1p 2 Hokker konklúzje lûkt de skriuwster út de earste situaasje dy't sy yn alinea 2 beskriuwt (r. 13-21)?
A dat allinne al de gedachte oan in plysjehûn effekt hat
B dat hieltyd mear minsken bekend binne mei plysjehûnen
C dat in Mechelske harder der it meast driigjend útsjocht
D dat relskoppers faak trochgean as der in plysjehûn by is
- 1p 3 Wat is it ferbân tusken "Mar soms, ... dat oars." (r. 22-23) en de rest fan de alinea?
It twadde part
A is in foarbyld by wat yn de foarôfgeande sin bewearde wurdt.
B jout in oarsaak foar wat yn de foarôfgeande sin konstataarre wurdt.
C lûkt in konklúzje út wat yn de foarôfgeande sin sein wurdt.
D sprekt tsjin wat yn de foarôfgeande sin steld wurdt.
- 1p 4 Wat is it ferbân tusken alinea 3 en alinea 4?
A It is in ferlykjend ferbân.
B It is in oarsaaklik ferbân.
C It is in tsjinstellend ferbân.
D It is in útlizzend ferbân.
- 1p 5 Ut hokker hanneling docht bliken dat de fertochte, dy't yn alinea 4 neamd wurdt, tige bang is foar plysjehûnen?
Yn rigel 70 wurdt it wurd 'grien' brûkt.
- 2p 6 Op wa/wat slacht dat en wat wurdt dermei bedoeld?
Helje dyn antwurd út alinea 5.
De twadde hûn fan Hugo wie Barry (r. 74).
- 2p 7 Wat makke Barry ynearsten net sa geskikt as plysjehûn?
Jou twa saken dy't yn de alinea's 5 en 6 neamd wurde.
"Hy treau ... my mar." (r. 90-92)
- 1p 8 Wat liet Barry neffens Hugo mei dat gedrach sjen?

- 1p 9 Wat wie de rol fan de plysjehûn yn it ferhaal út alinea 7?
- A De hûn behindere mei syn jachtynstinkt de rêdingsaksje.
 - B De hûn holp Hugo de man út it wetter te heljen.
 - C De hûn liet de man skrikke dat er út it wetter kaam.
 - D De hûn warskôge dat der in manspersoan yn it wetter lei.

Yn alinea 8 leit Hugo út wêrom't er in blog skriuwt.

- 1p 10 Wêrom skriuwt er ien?
- Hugo skriuwt oer syn ûnderfiningen by de plysje,
- A omdat de minsken dan witte dat er boeven fangt.
 - B omdat hy dramatyske saken dy't er meimakket fan him ôfskriuwe wol.
 - C omdat minsken dêrtroch de plysje en harren wurk better begripe.
 - D omdat skriuwen syn hobby is.

De volgende inleiding hoort bij de vragen 11 tot en met 13.

“Sokke ûnderfiningen binne ‘tatoeaazjes op dyn harsenpanne’, seit er.”
(r. 143-145)

- 1p 11 Hokker stylmiddel wurdt hjir brûkt?
- A ferliking
 - B metafoar
 - C metonymia
 - D paradoks
- 1p 12 Wêr doelt de skriuwster op mei ‘sokke ûnderfiningen’?
- 1p 13 Lis út wêrom't de skriuwster dat sitaat krekt op dit plak yn de tekst oanhellet.
- 1p 14 Wat binne de wichtichste skriuwdoelen fan dizze tekst?
- A ferdivedearje en oantrune
 - B ynformearje en ferdivedearje
 - C ynformearje en oantrune
 - D ynformearje en oertsjûgje

Tekst 2 Absolút ûnthâld is earder in ferskrikking as in foardiel

- 1p 15 Wat is it ferbân tusken “Sy kinne ... yn detail.” (r. 2-3) en de rest fan de alinea?
- A It is in ferlykjend ferbân.
 - B It is in oarsaaklik ferbân.
 - C It is in tsjinstellend ferbân.
 - D It is in útlizzend ferbân.

“Gjin momint giet ea foarby.” (r. 10)

- 1p 16 Wat is it ferbân tusken dizze sin en alinea 1?
- A De sin jout in gefolch fan alinea 1.
 - B De sin jout in konklúzje by alinea 1.
 - C De sin jout in miening oer alinea 1.
 - D De sin jout in oarsaak by alinea 1.
- 1p 17 Wat is de funksje fan alinea 6 yn relaasje ta alinea 5?
- A Alinea 6 jout in gefolch.
 - B Alinea 6 jout in nuansearring.
 - C Alinea 6 jout in oanfolling.
 - D Alinea 6 jout in tsjinstelling.
- 2p 18 Helje út alinea 7 de twa skaaimerken fan de *quantified-self-trend*.
- 1p 19 Sitearje de sin út alinea 7 dêr't it doel fan de *quantified-self-trend* it bêste yn werjûn wurdt.

Yn de alinea's 8 en 9 komme twa persoanen oan it wurd: de heit fan in fermoarde jonge en Jill Price dy't by de Oprah Winfrey Show te gast wie.

- 2p 20 Jou in oerienkomst en it belangrykste (spesifike) ferskil tusken beide persoanen.
- 1p 21 Wat is it ferbân tusken “Technysk besjoen ... fetber is.” (r. 114-116) en “Mar ús ... yn 'e steek.” (r. 116-118)?
- A It is in ferlykjend ferbân.
 - B It is in oarsaaklik ferbân.
 - C It is in tsjinstellend ferbân.
 - D It is in útlizzend ferbân.
- 1p 22 Ferjitte kinne wurdt neffens alinea 11 sjoen as
- A in negative feardichheid.
 - B in negative feardichheid mei positive kanten.
 - C in positive feardichheid.
 - D in positive feardichheid mei negative kanten.

Nei de ynlieding (de alinea's 1 en 2) giet de skriuwster yn op de foardielen fan absolút ûnthâld.

- 1p 23 Sitearje de sin yn de tekst dêr't de skriuwster mei begjint oan de beljochting fan de minpunten.

In skriuwer kin gebrûk meitsje fan:

- 1 feiten
- 2 de eigen miening
- 3 de miening fan oaren

- 1p 24 Wêr makket de skriuwster fan dizze tekst benammen gebrûk fan?
- A 1
 - B 2
 - C 3
 - D 1 en 2
 - E 2 en 3

Tekst 3 Studearje dogge jo net foar de aardichheid

- 1p 25 Wat is it ferbân tusken alinea 1 en alinea 2?
- A It is in ferlykjend ferbân.
 - B It is in oarsaaklik ferbân.
 - C It is in tsjinstellend ferbân.
 - D It is in útlizzend ferbân.
- 1p 26 Neam út alinea 2 twa wurden dy't neffens histoarikus Jeroen van Baar de eardere Nederlânske studintetiid karakterisearje.

Neffens alinea 1 woe de steatssekretaris de twû-learlingen stimulearje troch harren de mooglikheid te jaan om in cum-laude-diploma te heljen.

- 2p 27 Is der yn it heger ûnderwiis al sprake fan in stimulearringsmaatregel foar topprestaasjes?
Motivearje dyn antwurd mei help fan alinea 3.

- 2p 28 Nimt de skriuwer it rapport fan de WRR (alinea 4) serieus?
Motivearje dyn antwurd.

- 1p 29 Sitearje út alinea 5 it wurd dat krekt as 'veranderitis' (r. 59) wiist op feroaring.

"Nederlânske studinten binne faak net bot motivearre." (r. 61-62)

- 1p 30 Hokker soarte argumint brûkt de skriuwer om dy bewearing te ûnderbouwen?
- A in argumint basearre op autoriteit
 - B in argumint basearre op emoasje
 - C in argumint basearre op in foarbyld
 - D in argumint basearre op in moreel oardiel

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

De volgende inleiding hoort bij de vragen 31 en 32.

Yn alinea 7 wurdt praat oer bûtenlânske studinten oan Nederlânske hegeskoallen en universiteiten.

- 1p 31 Wat hâldt de spiegel foar de Nederlânske studinten yn (r. 70-72)?
Sy sjogge dat de bûtenlânske studinten
A flugger in diploma helje.
B hegere sifers helje.
C letter makliker wurk fine.
D mear motivearre binne.
- 2p 32 Neam twa foarbylden dêr't út bliken docht dat bûtenlânske studinten tige goed presteareje.
- 2p 33 Hokker dilemma komt yn alinea 8 oan de oarder?
- “Yn Nederlân wurdt ûnderwiis as in soarcharranzjemint oanbean.”
(r. 103-104)
- 1p 34 Hokker wurd yn alinea 9 hat likernôch deselde gefoelswearde as ‘soarcharranzjemint’?
- ”De keizer hoecht net hieltyd wer nije klean te krijen.” (r. 128-130)
- 2p 35 Wa of wat wurdt bedoeld mei de ‘keizer’ en mei ‘nije klean’?
- De tekst begjint mei in útspraak oer in miste kâns.
- 1p 36 It is in miste kâns neffens
A de skriuwer
B de steatssekretaris fan ûnderwiis
C de WRR
D Jeroen van Baar
- 1p 37 Ta watfoar tekstsoarte heart dizze tekst?
A It is in redenearring.
B It is in skôging.
C It is in útienssetting.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.